

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2001

Utgiven i Helsingfors den 24 januari 2001

Nr 19—27

INNEHÅLL

Nr		Sidan
19	Lag om ändring av 1 och 2 kap. lagen om verkställighet av straff	57
20	Lag om ändring av 5 § lagen om rannsakningsfängelse	59
21	Lag om ändring av polislagen	60
22	Lag om ändring av 5 a kap. 3 § och 6 kap. tvångsmedelslagen	67
23	Lag om ändring av vägtrafiklagen	68
24	Lag om undersökning av trafikolyckor på väg och i terräng	70
25	Republikens presidents förordning om allmän trafikplikt i lufttrafiken mellan Mariehamn och Stockholmsområdet	74
26	Republikens presidents förordning om ändring av 22 § förordningen om Trafikskyddet	75
27	Republikens presidents förordning om upphävande av 6 § förordningen om förtjänstmedalj för trafiksäkerhetsarbete	76

Nr 19

Lag

om ändring av 1 och 2 kap. lagen om verkställighet av straff

Utfärdad i Helsingfors den 19 januari 2001

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 19 december 1889 om verkställighet av straff (39/1889) 1 kap. 8 §, 2 kap. 3 d § 1 mom., 9 b § 3 mom. och 9 c §, dessa lagrum sådana de lyder, 1 kap. 8 § och 2 kap. 9 c § i lag 128/1995 samt 2 kap. 3 d § 1 mom. och 9 b § 3 mom. i lag 364/1999, samt
fogas till 1 kap. en ny 8 a § som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

8 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser meddelas om

1) åtgärder i anslutning till verkställighet av

fängelsestraff och förvandlingsstraff för böter, samt om

2) placeringen av fångar, verksamheten och ordningen i straffanstalterna, förfarandet vid vidtagande av de tvångsåtgärder som avses i denna lag, fångarnas kontakter utanför straffanstalten samt det övriga innehållet i verkställigheten av fängelsestraff och förvandlingsstraff för böter.

Kompletterande bestämmelser om de frågor som nämns i 1 mom. meddelas vid behov genom förordning av justitieministeriet.

RP 35/2000
RP 171/2000
LaUB 12/2000
RSv 188/2000

8 a §

*Bestämmelser om fångvårdens förtjänstkors
samt om emblem och tjänstedräkt för
fångvårdsväsendet*

Om fångvårdens förtjänstkors bestäms genom förordning av republikens president.

Om emblem och tjänstedräkt för fångvårdsväsendet bestäms genom förordning av justitieministeriet.

2 kap.

**Allmänna stadganden om fängelsestraff och
förvandlingsstraff för böter**

3 d §

En fånge som skall anses vara pålitlig och som har rusmedelsproblem eller som kan antas ha speciella svårigheter att klara sig i frihet kan för en bestämd tid placeras vid en anstalt eller motsvarande enhet utanför straffanstalten, där han deltar i missbrukarvård eller annan målinriktad verksamhet som underlättar hans anpassning i samhället. Som villkor för tillståndet kan uppställas att fången på begäran lämnar urin-, saliv- eller utandningsprov. Ett villkor för placeringen är även att fången samtycker till att den utomstående anstalten eller motsvarande enheten får meddela fängelset om överträdelser av villkoren.

9 b §

Om det finns skäl att misstänka att fången är påverkad av alkohol eller något annat rusmedel, kan direktören för straffanstalten utan hinder av tvångsmedelslagen besluta att fången skall lämna urin-, saliv- eller utandningsprov. Dessutom kan som villkor för oövervakat besök, tillstånd att avlägsna sig, tillstånd till studier och till civilt arbete samt till deltagande i sammankomst eller tillställning som anordnas utanför anstalten uppställas att fången på uppmaning skall lämna urin-, saliv- eller utandningsprov. Provtagningen får inte förorsaka onödig olägenhet för den som undersöks. På en fånge som utan giltigt skäl vägrar lämna urin-, saliv- eller utandningsprov kan blodprov tas.

9 c §

I en straffanstalt kan det finnas avdelningar för fångar som förbinder sig att avstå från alkohol och andra rusmedel samt att på uppmaning lämna urin-, saliv- eller utandningsprov. En fånge som bryter sin förbindelse avlägsnas från avdelningen. Genom beslut av justitieministeriet kan också en hel straffanstalt förordnas att vara en sådan enhet.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2001.

Helsingfors den 19 januari 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 20**L a g****om ändring av 5 § lagen om rannsakningsfängelse**

Utfärdad i Helsingfors den 19 januari 2001

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 19 juli 1974 om rannsakningsfängelse (615/1974) 5 § 4 mom.,
sådant det lyder i lag 365/1999, som följer:

5 §

Om det finns skäl att misstänka att en rannsakningsfånge är påverkad av alkohol eller något annat rusmedel, kan direktören för straffanstalten utan hinder av tvångsmedelslagen besluta att fången skall lämna urin-, saliv- eller utandningsprov. Dessutom kan som villkor för oövervakat besök upp ställas att en rannsakningsfånge på uppmaning skall

lämna urin-, saliv- eller utandningsprov. Provtagningen får inte förorsaka onödig olägenhet för den som undersöks. På en rannsakningsfånge som utan giltigt skäl vägrar lämna urin-, saliv- eller utandningsprov kan blodprov tas.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2001.

Helsingfors den 19 januari 2001

Republikens President**TARJA HALONEN**Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 21

L a g

om ändring av polislagen

Given i Helsingfors den 19 januari 2001

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen av den 7 april 1995 (493/1995) 11 § 2 mom., 14 och 17 §, 22 §, 24 § 1 mom., 25 §, 28 § 1 mom., 31 §, 32 § 2 mom., 33 §, 36 § 1 mom., 40 § 1 och 2 mom., 44 § 2 mom., 52 och 54 § samt

fogas till 1 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till lagen en ny 10 a §, till 18 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 531/1999, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till lagen nya 31 a—31 d, 32 a—32 d och 33 a § samt till 44 § ett nytt 2 mom., varvid det ändrade 2 mom. blir 3 mom., som följer:

1 §

Polisens uppgift

Polisen arbetar för att upprätthålla säkerheten i samarbete med andra myndigheter samt med sammanslutningarna och invånarna i ett område.

som ingår i den också på de gränsövergångsställen, där polisen eller en tullmyndighet har hand om passkontrollen.

Förutsätter tullåtgärder kroppsbesiktning eller annan granskning än granskning av resgods eller ytterkläder utan att förundersökning görs, iaktas vid utförande av dessa åtgärder 15 § tulllagen. Den polisman som beslutar om åtgärderna skall dock höra till befälet.

10 a §

Gränskontroll och tullåtgärder

I syfte att ta i beslag ett föremål eller ämne som tillverkats, importerats eller innehas olagligen, eller för att förhindra olaglig inresa, har en polisman rätt att verkställa gränskontroll enligt lagen om gränsbevakningsväsendet (320/1999) och att utföra tullåtgärder enligt tullagen (1466/1994).

För att utföra en åtgärd som ingår i gränskontroll har en polisman sådana befogenheter som föreskrivs i 3 kap. 15 § 1 och 2 mom., 16, 17 och 21 § lagen om gränsbevakningsväsendet samt för att utföra tullåtgärder sådan befogenhet som föreskrivs för annan behörig myndighet som avses i 14 § tullagen. En polisman har samma rätt att verkställa gränskontroll och utföra en åtgärd

11 §

Gripande av en person i avsikt att skydda honom

Om den som har gripits i det syfte som anges i 1 mom. är under 18 år, skall han utan dröjsmål överlämnas till vårdnadshavaren, eller, om detta inte är möjligt, till en barnskyddsmyndighet. Någon annan person som har gripits skall friges så snart behovet av omhändertagande inte längre föreligger, dock senast 24 timmar från gripandet. En person som inte har frigetts före klockan 20 får dock hållas kvar till klockan 8 följande morgon, om skäl därtill föreligger till följd av att han saknar bostad eller nattlogi eller av någon annan särskild orsak.

14 §

Skydd för områden som omfattas av hemfrid och offentlig frid

Om innehavaren av ett område eller en plats som omfattas av hemfrid eller offentlig frid eller hans företrädare begär det, har en polisman rätt att från området eller platsen avlägsna en person som utan laglig rätt tränger sig in eller i smyg eller genom att vilseleda någon annan inträder eller gömmer sig där eller underlåter att iakttä en tillsägelse att avlägsna sig.

En polisman har rätt att från ett område eller en plats som avses i 1 mom. avlägsna en person som lovligen uppehåller sig där, om personen stör andras hemfrid eller den offentliga friden eller på något annat sätt vållar betydande störning där och det finns grundad anledning att befara att störningen upprepas.

Om det är sannolikt att en upprepning av störningen inte kan förhindras genom att personen avlägsnas, har en polisman rätt att gripa och hålla den som uppträder störande i förvar. Den som har gripits får hållas i förvar endast så länge som det är sannolikt att störningen upprepas, dock högst 12 timmar från gripandet.

17 §

Vidtagande av åtgärder

I de fall som avses i 13—16 § får ett rum eller ett förvaringsutrymme öppnas med våld. När åtgärden avslutas skall det utrymme som har öppnats åter stängas på lämpligt sätt.

En husrannsakan enligt 13 § får inte utan särskilda skäl förrättas mellan klockan 21 och 6.

Över åtgärder som har vidtagits med stöd av 13—16 § skall upprättas protokoll eller göras anteckning i någon annan handling.

18 §

Avspärrande av en plats eller ett område

En polisman har rätt att på order av en polisman som hör till befälet och i brådskande fall också utan order avspärra eller utrymma

ett område som omfattas av hemfrid eller offentlig frid, om detta är nödvändigt för att avvärja en fara som omedelbart hotar liv eller hälsa och om de som finns på området inte annars kan skyddas.

22 §

Säkerhetsvisitation

En polisman har rätt att i samband med gripande, anhållande, häktning, tagande i förvar och handräckningsåtgärd som riktar sig mot någons personliga frihet kroppsvisitera den som åtgärden gäller och granska de saker han medför för att förvissa sig om att personen inte medför föremål eller ämnen med vilka han kan äventyra förvaringen eller utsätta sig själv eller andra för fara.

I de fall som avses i 1 mom. kan en person även kroppsvisiteras och de saker han medför kontrolleras för påträffande av en handling som behövs för att han skall kunna identifieras.

För att trygga säkerheten för deltagarna i en rättegång eller en allmän sammankomst, en offentlig tillställning eller någon annan motsvarande tillställning som förutsätter särskilt skydd, har en polisman rätt att kroppsvisitera en person som anländer till eller vistas i omedelbar närhet av en sådan tillställning och granska de saker han medför, i syfte att förvissa sig om att personen inte innehar sådana föremål eller ämnen med vilka deltagarnas säkerhet kan äventyras.

Om säkerhetskontroller som ordnas genom beslut av en domstol föreskrivs i lagen om säkerhetskontroller vid domstolar (1121/1999).

De i 1 och 3 mom. avsedda farliga föremålen eller ämnena skall vid behov tas ifrån den som visiteras.

24 §

Hantering av omhändertagen egendom

Föremål eller ämnen som omhändertagits med stöd av 22 § 5 mom. eller 23 § 1 mom. skall återlämnas till innehavaren inom 14 dygn, om inte redan tidigare ett förfarande för

återkallande av tillståndet att inneha egendomen inleds eller åtgärder enligt 2 eller 3 mom. vidtas. Egendom som omhändertagits med stöd av 23 § 2 mom. skall alltid återlämnas, om inte hela föremålet redan tidigare omhändertagits av polisen med stöd av 23 § 1 mom.

25 §

Fasttagande och avlivande av djur

En polisman har rätt att ta fast eller avliva ett djur som orsakar fara för människors liv eller hälsa. Samma rätt har en polisman när ett djur orsakar ansevärd skador på egendom eller allvarligt äventyrar trafiken. Ett djur får även avlivas när det befinner sig i ett sådant tillstånd att det skulle innebära uppenbar grymhet mot djuret att hålla det vid liv.

28 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *teknisk övervakning* iakttagande eller avlyssning av allmänheten, fordonsförare eller fotgängare med hjälp av en teknisk anordning samt automatisk upptagning av ljud eller bild,

2) *observation* fortlöpande eller upprepat inhämtande av information om en viss person eller dennes verksamhet,

3) *teknisk observation* fortlöpande eller upprepat, med hjälp av en teknisk anordning utförd avlyssning av en viss person och upptagning av ljud (*teknisk avlyssning*), iakttagande och avbildande av honom (*optisk övervakning*) samt spårning av hur ett fordon eller en vara förflyttas (*teknisk spårning*),

4) *täckoperation* sådant fortlöpande eller upprepat inhämtande av information om en viss person eller persongrupp eller om personens eller gruppens verksamhet och sådan infiltration i en persongrupps verksamhet, där det för att förhindra att inhämtandet av information och infiltrationen avslöjas används vilseledande eller förtäckta uppgifter eller registeranteckningar eller framställs eller används falska dokument,

5) *bevisprovokation genom köp* ett av polisen avgivet köpebud för att förhindra eller avslöja innehav av eller handel med ett föremål, ett ämne eller egendom som innehas olagligen eller är föremål för handel, för att förhindra eller avslöja olaglig framställning av ett föremål, ett ämne eller egendom, för att finna ett sådant föremål, ett sådant ämne eller sådan egendom som avses ovan eller för att återfå vinningen av ett brott,

6) *teleövervakning* inhämtande av hemliga identifieringsuppgifter om telemeddelanden som har sänts från en teleanslutning eller teleterminalutrustning som är kopplad till ett allmänt telenät eller till något annat telenät som hör till tillämpningsområdet för telemarknadslagen (396/1997), eller som har mottagits till en sådan teleanslutning eller teleterminalutrustning, samt tillfällig stängning av en sådan teleanslutning eller teleterminalutrustning.

31 §

Förutsättningar för teknisk observation

En polisman får utföra teknisk observation av en person som inte befinner sig i ett rum eller utrymme som används för stadigvarande boende eller av ett fordon eller en vara, om det finns grundad anledning att anta att observationen kan ge uppgifter som behövs för avvärande av ett brott. Under samma förutsättningar får teknisk observation dessutom riktas mot en person som avtjänar straff i en straffanstalt eller som är internerad i tvångsinrättning eller mot en rannsakningsfånge, när denne befinner sig i sin cell eller i anstaltens övriga utrymmen som står till fångarnas förfogande.

En anordning som används för teknisk observation får placeras i utrymmen där teknisk observation är tillåten enligt 1 mom., om observationen förutsätter detta. En polisman har på order av en polisman som hör till befälet rätt att få tillträde till ifrågavarande utrymmen för att installera och avlägsna anordningen. Om anordningen förbrukar fordonets energi eller den energi som är avsedd för något annat utrymme där anordningen installeras, skall ersättning betalas för förbrukning som är större än ringa.

Ett ytterligare villkor för teknisk avlyssning är att det på grund av en persons uppträdande eller annars finns grundad anledning att anta att han gör sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år, eller till ett narkotikabrott. För optisk övervakning och teknisk spårning förutsätts på motsvarande sätt att det på grund av en persons uppträdande eller annars finns grundad anledning att anta att han gör sig skyldig eller medverkar till ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i mer än sex månader. Om den optiska övervakningen riktar sig mot en i 1 mom. avsedd person som är omhändertagen av fängsvårsväsendet, förutsätts dock att det på grund av personens uppträdande eller annars finns grundad anledning att anta att han gör sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år, eller till ett narkotikabrott.

Omedelbart innan en polisåtgärd vidtas och medan den pågår får en polisman även utföra teknisk observation av en person som befinner sig i en bostad, om detta är nödvändigt för att polisåtgärden tryggt skall kunna vidtas eller sådan överhängande fara avvärjas som hotar den persons liv eller hälsa som vidtar åtgärden eller den persons liv eller hälsa som skall gripas eller skyddas.

31 a §

Förutsättningar för täckoperation

En polisman har rätt att företa en täckoperation, om det är nödvändigt för att förhindra, avslöja eller utreda brottslig verksamhet som avses i 5 a kap. 2 § tvångsmedelslagen och det på grund av den persons uppträdande som är föremål för inhämtande av uppgifter eller annars finns grundad anledning att misstänka att han gör sig skyldig till ett sådant brott. Täckoperation är tillåten i en bostad om tillträdet eller vistelsen sker under aktiv medverkan av den som använder bostaden. Beträffande husrannsakan gäller likväl vad som bestäms i tvångsmedelslagen.

Rätt till täckoperation föreligger också när en verksamhet som avses i 1 mom. helt eller delvis sker utanför Finland, om verkningarna av brottet också kan framträda i Finland och

om straff för gärningen skulle kunna utdömas om den hade begåtts i Finland.

31 b §

Förutsättningar för bevisprovokation genom köp

En polisman har rätt att använda sig av bevisprovokation genom köp, om detta är nödvändigt för att förhindra, avslöja eller utreda ett häleribrott eller ett sådant brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst två år, eller för att finna ett föremål, ämne eller egendom som på grund av ett sådant brott olagligt innehas eller utbjuds till försäljning eller för att återfå vinningen av ett sådant brott.

Rätt till bevisprovokation genom köp föreligger också när ett brott som avses i 1 mom. helt eller delvis begås utanför Finland, om brottet begånget i Finland skulle vara straffbart eller berättiga till beslag eller kvarstad.

31 c §

Förutsättningar för teleövervakning

En polisman har för att förhindra eller avslöja ett brott rätt att rikta teleövervakning mot en teleanslutning eller teleterminalutrustning som är i en persons besittning eller som denne annars antas använda, eller tillfälligt stänga en sådan anslutning eller anordning, om det på grund av personens uttalanden, hotelser eller uppträdande eller annars finns grundad anledning att anta att han gör sig skyldig till ett brott för vilket inte föreskrivits ett lindrigare straff än fängelse i fyra månader, eller till ett brott som är riktat mot en automatisk databehandlingsanordning och begås med användning av en teleterminalutrustning, till olaga hot, hotande av någon som skall höras vid rättskipning eller till ett narkotikabrott.

En polisman har dessutom rätt att utföra teleövervakning i en situation som avses i 18 § 2 mom. eller i en annan situation, om det är nödvändigt för att avvärja fara som hotar liv eller hälsa.

31 d §

Avlyssningsförbud

Vad som i 5 a kap. 10 § tvångsmedelslagen bestäms om förbud mot att avlyssna en misstänkt, gäller också annan teknisk avlyssning som sker med stöd av denna lag än sådan som riktas mot den misstänkte.

32 §

Beslut om teknisk observation

— — — — —
När en åtgärd enligt 31 § 4 mom. vidtas skall en polisman som hör till befälet omedelbart underrättas om den.

32 a §

Beslut om täckoperation och bevisprovokation genom köp samt övervakning av täckoperation

Beslut om täckoperation och om registeranteckning som avses i 28 § 1 mom. 4 punkten eller framställning av falska dokument fattas av en av inrikesministeriet förordnad chef för en polisenhet.

Beslut om bevisprovokation genom köp fattas av en polisman som hör till befälet.

Den polisenhet som har beslutat om en täckoperation skall ge en rapport om verksamheten till inrikesministeriet, som årligen avger en berättelse om användningen av täckoperationer till riksdagens justitieombudsman.

32 b §

Domstolsbeslut om teleövervakning och teknisk observation samt annan behandling av ett sådant ärende

Beslut om teleövervakning samt om teknisk observation i sådana i 31 § 2 mom. avsedda fall där den optiska övervakningen eller tekniska avlyssningen förutsätter att en anordning som används för observationen placeras i ett rum eller utrymme i vilket den skall observeras eller övervakas vistas eller i ett fordon som den skall obser-

veras eller övervakas använder, eller där den tekniska avlyssningen eller den optiska övervakningen riktar sig mot en person som är omhändertagen av fängsvårsväsendet, fattas av en i 1 kap. 9 § tvångsmedelslagen avsedd domstol eller en annan domstol där behandlingen av ärendet lämpligen kan ske.

Ett ärende som avses i 1 mom. avgörs utan hörande av innehavaren till det utrymme som skall avlyssnas eller observeras. När ett ärende som gäller teknisk avlyssning eller optisk övervakning av en person som är omhändertagen av fängsvårsväsendet behandlas i domstol, skall straffanstaltens direktör likväl ges tillfälle att bli hörd.

Angående behandlingen av ett ärende som avses i 1 mom. gäller dessutom i tillämpliga delar vad som bestäms i 5 a kap. 5—9 §, 11 § 1 mom. samt 12 och 14 § tvångsmedelslagen.

32 c §

Polismans rätt att besluta om teleövervakning och teknisk observation i brådskande fall

En polisman som hör till befälet har rätt att besluta att teleövervakning eller i 32 b § 1 mom. avsedd teknisk observation skall inledas, om det på grund av sakens brådskande natur är nödvändigt att åtgärden vidtas utan dröjsmål. Då skall åtgärden utan dröjsmål och inom 24 timmar efter att den har inletts anmälas till en domstol som avses i 32 b § 1 mom. Till anmälan skall fogas ett yrkande på teleövervakning eller teknisk observation, om avsikten är att teleövervakningen eller den tekniska observationen skall fortsätta efter det att anmälan anlänt till domstolen.

Den rätt som avses i 1 mom. gäller inte teknisk avlyssning eller optisk övervakning av en person som är omhändertagen av fängsvårsväsendet.

32 d §

Fortsatt teleövervakning och fortsatt teknisk observation när en polisman fattat beslut om åtgärden

Sedan domstolen fått en anmälan enligt 32 c § 1 mom. kan den förbjuda fortsatt teleövervakning eller fortsatt teknisk obser-

vation eller uppställa begränsningar beträffande en åtgärd eller uppställa sådana villkor för användningen av information som den anser vara nödvändiga.

Angående behandlingen av ärendet i domstol gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 5 a kap. 5—9 §, 11 § 1 mom. samt 12 och 14 § tvångsmedelslagen.

33 §

Meddelande om observation, teknisk observation och teleövervakning

En polisman som har fattat beslut om teknisk observation enligt 31 § 1 mom. eller om placering av anordning som används för teknisk observation enligt 31 § 2 mom., eller en polisman som med stöd av 32 c § beslutat om teleövervakning eller gjort anmälan till domstol skall efter det att den tekniska observationen eller teleövervakningen har avslutats underrätta den person som varit föremål för åtgärden därom, om detta inte äventyrar det ändamål för vilket information inhämtas eller förundersökningen av ett brott.

Meddelande behöver inte lämnas om observation eller om teknisk observation enligt 31 § 4 mom. eller om vad en dylik åtgärd grundar sig på.

Den polisman som utfört teknisk avlyssning enligt 31 § eller utfört teleövervakning enligt 32 b och 32 c § skall utan dröjsmål upprätta protokoll över åtgärden. Om sådana protokoll bestäms närmare genom förordning. Protokollet skall tillställas inrikesministeriet som årligen till riksdagens justitieombudsman avger en berättelse om användningen av sådan teknisk avlyssning och teleövervakning som avses i detta moment. Samtidigt skall också ges en utredning om användningen av teknisk observation i straffanstalter.

33 a §

Rättelse av registeranteckning

En registeranteckning som avses i 28 § 1 mom. 4 punkten skall rättas utan dröjsmål, när rättelsen inte längre äventyrar syftet med inhämtande av information eller förundersökning av brott.

36 §

Rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning eller en privatperson

Utän hinder av att en sammanslutnings medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet eller bank- eller försäkringshemlighet, har polisen på begäran av en polisman som hör till befälet rätt att få uppgifter som behövs för avvärjande eller utredning av brott. Om ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver det, har polisen samma rätt till uppgifter som behövs vid polisundersökning enligt 37 §.

40 §

Handräckning av polisen

Polisen skall på begäran lämna andra myndigheter handräckning om så bestäms särskilt. Polisen skall även lämna andra myndigheter handräckning för fullgörandet av en lagstadgad tillsynsskyldighet. Polisen kan också lämna en privatperson handräckning när detta är nödvändigt för att denne skall kunna utöva sina lagliga rättigheter och rättskränkningen är uppenbar.

För handräckning enligt 1 mom. förutsätts det att den myndighet som begär handräckning hindras i sin tjänsteutövning eller att en privatperson hindras i sina rättigheter och att polisbefogenheter måste anlitas för att dessa rättigheter skall kunna utövas.

44 §

Rätt att förtiga uppgifter

Den som tillhör polisens personal är inte såsom vittne eller när han annars hörs skyldig att röja identiteten av den person som deltagit i bevisprovokation genom köp eller en täckoperation, om röjande av uppgiften skulle äventyra att den täckoperation som bevisningen gäller lyckas eller i betydande grad äventyra möjligheten för den som deltar i bevisprovokation genom köp eller täckope-

ration att sköta motsvarande framtida uppdrag eller om det finns något annat särskilt vägande skäl att avstå från att röja uppgiften.

När särskilt vägande skäl föreligger, kan en domstol dock förordna att i 1 eller 2 mom. nämnda uppgifter skall röjas, om en allmän åklagare utför åtal för ett brott på vilket kan följa fängelse i sex år eller strängare straff. Domstolen får inte ens då förordna att den persons identitet som lämnat uppgifterna eller deltagit i bevisprovokation genom köp eller täckoperation skall röjas, om detta uppenbart skulle medföra allvarlig fara för dennes eller för denne närstående personers säkerhet.

52 §

Polisförordnanden

Inrikesministeriet kan för att trygga en synnerligen viktig verksamhet eller egendom eller för att skydda människor, genom polisförordnande begränsa trafik eller vistelse i ett objekt som skall tryggas eller skyddas och dess omgivning, på grund av den fara som objektet innebär eller som riktar sig mot det, eller förbjuda att föremål eller ämnen som äventyrar säkerheten tas med dit. För brott mot förbudet eller begränsningen kan utdömas böter om inte i någon annan lag bestäms om strängare straff för gärningen.

Ett ovan avsett beslut av inrikesministeriet publiceras i författningssamlingen.

54 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av republikens presi-

Helsingfors den 19 januari 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

dent föreskrivs om polisens förtjänstkors och förtjänstmedalj.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om

1) polismännens polisetiska ed, polisens funktionella ledningsförhållanden, en polis-mans tjänstgöringsskyldighet, en polis-mans skyldighet att anmäla sig för tjänstgöring och om försättande av en polisman i beredskap, särskilda uppgifter i samband med polisundersökning i vissa fall, förfarandet vid ansökan om och utbetalning av ersättningar enligt 47 §, polisens emblem, uniform, tjänstemärke och beväpning,

2) anmälningar och utredningar angående utövande av befogenheter som grundar sig på internationella fördrag, samt om

3) samordningen av polisens, tullverkets och gränsbevakningsväsendets uppgifter samt om samarbetet mellan dessa myndigheter och om förfarandet vid handräckning.

Inrikesministeriet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om beviljande av polisbefogenheter, behandlingen av gripna, förvaring av egendom som omhändertagits, polisundersökning, stoppande av fordon, automatisk övervakning av vägtrafiken, användning av maktmedel, fasttagande, förvaring och avlivande av djur, lämnande av handräckning i andra fall än de som avses i 1 mom. 3 punkten, ordnande och övervakning av täckoperationer, bevisprovokation genom köp och teleövervakning samt om registrering av polisåtgärder.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2001. Bestämmelserna i 54 § 2 mom. 2 punkten träder dock i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning.

Inrikesminister *Ville Itälä*

Nr 22

L a g**om ändring av 5 a kap. 3 § och 6 kap. tvångsmedelslagen**

Given i Helsingfors den 19 januari 2001

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen av den 30 april 1987 (450/1987) 5 a kap. 3 § 1 mom., sådant
det lyder i lag 402/1995, samt
fogas till 6 kap. en ny 7 §, som följer:

5 a kap.

Teleavlyssning, teleövervakning och teknisk observation

3 §

Förutsättningar för teleövervakning

När någon är skäligen misstänkt för

1) ett brott för vilket inte har föreskrivits ett lindrigare straff än fängelse i fyra månader,

2) ett brott som riktat sig mot ett automatiskt databehandlingssystem och som har begåtts med hjälp av en teleterminalutrustning, för olaga hot, för hot mot någon som skall höras vid en rättegång eller för ett narkotikabrott, eller för

3) ett straffbart försök till ovan nämnda brott,

kan förundersökningsmyndigheten beviljas tillstånd att utföra teleövervakning av en

teleanslutning som den misstänkte innehar eller som han annars kan antas använda eller tillfälligt stänga en sådan teleanslutning, om de uppgifter som fås genom teleövervakningen eller den tillfälliga stängningen av teleanslutningen kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet.

6 kap.

Andra tvångsmedel

7 §

Täckoperation och bevisprovokation genom köp

Om täckoperation och bevisprovokation genom köp föreskrivs i polislagen också till den del de kan anlitas vid utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2001.

Helsingfors den 19 januari 2001

Republikens President**TARJA HALONEN**Inrikesminister *Ville Itälä*

Nr 23

L a g**om ändring av vägtrafiklagen**

Given i Helsingfors den 19 januari 2001

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vägtrafiklagen av den 3 april 1981 (267/1981) 6 §, 25 § 3 mom. samt 48 § 1 och 2 mom.,
av dessa lagrum 25 § 3 mom. och 48 § 2 mom. sådana de lyder i lag 449/1989, som följer:

6 §

Fri passage för utryckningsfordon och procession

Ett utryckningsfordon som avger föreskrivna ljud- och ljussignaler samt en kortege som leds av ett polisfordon som avger nämnda signaler skall oberoende av anvisningar givna med en trafikordning lämnas fri passage. Vägtrafikanter skall härvid vid behov väja och stanna.

Vägtrafikanter får inte bryta eller på något annat sätt hindra en militärtrupp, en kortege, en grupp av barn under ledares uppsikt eller någon annan ordnad procession i rörelse. Detta gäller dock inte förare av utryckningsfordon som avger föreskrivna ljud- och ljussignaler.

25 §

Hastighetsbegränsningar

Förare av utryckningsfordon och av fordon som används vid trafikövervakning eller i polisens, gränsbevakningsväsendets eller tullens tjänsteuppdrag samt förare av fordon som hör till en kortege som leds av ett polisfordon får överskrida den högsta tillåtna hastigheten enligt denna paragraf, om uppgiftens brådskande natur oundgängligen kräver det.

48 §

Undantagsstadganden

Förare av utryckningsfordon och förare av

fordon som hör till en kortege som leds av ett polisfordon får i brådskande uppdrag, med iakttagande av nödvändig försiktighet och under avgivande av föreskrivna ljud- och ljussignaler, avvika från de trafikregler som inte särskilt gäller honom eller henne. Föraren skall dock lämna fri passage för tåg och annan anordning som löper på järnvägsskenor.

Utryckningsfordon som avger föreskrivna ljussignaler och fordon i polisens, gränsbe-

vakningsväsendets eller tullens tjänsteuppdrag samt fordon som hör till en kortege som leds av ett polisfordon som avger nämnda signaler får med iakttagande av särskild försiktighet framföras på väg, del av väg eller område där körning annars är förbjuden, om uppdraget oundgängligen kräver det.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

Helsingfors den 19 januari 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 24

L a g**om undersökning av trafikolyckor på väg och i terräng**

Given i Helsingfors den 19 januari 2001

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på undersökning av trafikolyckor på väg och i terräng, vilken utförs för att förbättra trafiksäkerheten.

Denna lag tillämpas inte, om centralen för undersökning av olyckor har fattat beslut om inledande av undersökning enligt lagen om undersökning av olyckor (373/1985). Undersökning som inletts i enlighet med denna lag skall då avbrytas. Om en trafikolycka som avses i denna lag undersöks i enlighet med lagen om undersökning av olyckor, står undersökningssuppgifterna till förfogande även för undersökningssystemet enligt denna lag.

2 §

Undersökningens innehåll

Vid undersökningen skall trafikolyckans förlopp, riskfaktorer, följder och omständigheterna utredas i syfte att klarlägga orsakerna till trafikolyckan och för att förebygga framtida olyckor till följd av dem.

RP 145/2000
TrUB 10/2000
RSv 158/2000

På basis av undersökningen görs behövliga framställningar om trafiksäkerhetsåtgärder.

3 §

Undersökningsverksamhetens organisation

För undersökning som avses i denna lag finns en av kommunikationsministeriet tillsatt delegation för undersökning av trafikolyckor samt ett behövligt antal undersökningskommissioner.

Trafikförsäkringscentralen svarar för upprätthållandet, den allmänna organiseringen och planeringen av samt utbildningen i fråga om undersökning av trafikolyckor på det sätt som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

Delegationen och undersökningskommissionerna finns i anslutning till Trafikförsäkringscentralen.

2 kap.

Delegationen för undersökning av trafikolyckor och undersökningskommissionerna

4 §

Delegationen för undersökning av trafikolyckor

Delegationen för undersökning av trafik-

olyckor är samarbetsorgan för de instanser som deltar i verksamheten. Delegationen styr undersökningsverksamheten. I detta syfte skall delegationen

1) besluta om huvudlinjerna och målen för undersökningen av trafikolyckor,

2) göra framställning till kommunikationsministeriet om följande års verksamhetsplan för undersökning av trafikolyckor,

3) övervaka hur verksamhetsplanen genomförs, och

4) godkänna en arbetsordning som gäller den detaljerade organiseringen av undersökningen av trafikolyckor och uppgifterna för dem som deltar i undersökningen.

Närmare bestämmelser om delegationens övriga uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Företrädna i delegationen är kommunikationsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet, undervisningsministeriet, Vägförvaltningen, Fordonsförvaltningscentralen och Trafikförsäkringscentralen. Närmare bestämmelser om andra instanser som är företrädna i delegationen utfärdas genom förordning av statsrådet. Delegationen kan kalla experter.

Kommunikationsministeriet tillsätter delegationen för tre år åt gången och utser medlemmarna och deras personliga ersättare på framställning av de instanser som deltar i verksamheten. Av medlemmarna förordnas en till ordförande och en till vice ordförande.

Ordföranden sammankallar delegationen. Delegationen är beslutför när ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande.

5 §

Undersökningskommissioner

I denna lag avsedd undersökning av olyckor utförs av undersökningskommissioner. I en undersökningskommission finns en ordförande, en vice ordförande och ett tillräckligt antal medlemmar, som skall företräda tillräcklig sakkännedom med tanke på undersökningen av trafikolyckor. Undersökningskommissionerna utför undersökningarna självständigt för att undersökningens oavhängighet och opartiskhet skall säkerställas.

Delegationen tillsätter undersökningskommissionerna för fem år åt gången och fastställer deras verksamhetsområden. Samtidigt utser delegationen medlemmarna i respektive kommission och förordnar en av dem till ordförande.

Bestämmelser om temporär komplettering av undersökningskommissionerna samt anlitan av experter vid undersökning liksom om undersökningskommissionernas sammansättning och utförande av undersökning utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Jäv

Medlemmarna och experterna i en undersökningskommission är jäviga,

1) om de eller en nära släkting till dem har lidit skada genom den trafikolycka som skall undersökas eller om en nära släkting till dem har omkommit i olyckan,

2) om de eller en nära släkting till dem kan bli ställd till svars för trafikolyckan eller för skada som uppkommit genom den,

3) om undersökningen eller resultatet av den kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för dem eller en nära släkting till dem, eller

4) om tilltron till deras opartiskhet vid undersökningen av något annat särskilt skäl kan äventyras.

Vid tillämpningen av denna lag avses med nära släktingar de personer som nämns i 10 § 2 mom. lagen om förvaltningsförfarande (598/1982). Om verkan av jäv gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 11 § lagen om förvaltningsförfarande.

På jäv för medlemmar och experter i delegationen tillämpas lagen om förvaltningsförfarande.

3 kap.

Undersökning

7 §

Samarbete

I den omfattning som det är ändamålsenligt för undersökningen av en trafikolycka utförs

undersökningen i samarbete med den polis som gör förundersökning eller utreder dödsorsak i samma ärende.

8 §

Säkran­de av undersökningsförutsätt­ningarna

Medlemmarna i en undersökningskommission och andra som enligt 5 § deltar i en undersökning har rätt att få tillträde till olycksplatsen och att utföra undersökningar där.

Undersökningskommissionen har rätt att få handräckning av polisen för att avspärra olycksplatsen.

9 §

Handlingar och föremål

En undersökningskommission har rätt att granska föremål samt ta del av myndighetshandlingar samt andra handlingar med anknytning till vägen och fordonen som sannolikt ha betydelse för undersökningen.

Undersökningskommissionen får utföra försök med de föremål som granskas och lösgöra delar av dem samt ta prover, då detta är nödvändigt för undersökningen.

10 §

Rätt att få uppgifter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har en undersökningskommission rätt att av myndigheter, inrättningar eller andra som sköter offentliga uppdrag

1) få sådana uppgifter om hälsotillståndet för dem som haft del i en trafikolycka som kan ha väsentlig betydelse för utredande av orsakerna till olyckan, och att

2) få andra uppgifter som behövs för undersökningen.

Undersökningskommissionen har rätt att få uppgifter som avses i 1 mom. även av privata samfund och verksamhetsenheter som bedriver hälso- och sjukvård och av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

11 §

Undersökningsrapport

Över en undersökning skall avfattas en undersökningsrapport. I rapporten redogörs för olyckans förlopp, de omständigheter som ledde till olyckan och följderna av den samt undersökningskommissionens rekommendationer om säkerhetsåtgärder.

Undersökningskommissionerna kan hos myndigheterna väcka initiativ till säkerhetsåtgärder i enlighet med rekommendationerna. Även delegationen kan besluta om framställningar i ett ärende.

Trafikförsäkringscentralen arkiverar undersökningsrapporterna jämte handlingar.

4 kap.

Registrering av uppgifter om olyckor

12 §

Trafikolycksdataregister

För trafiksäkerhetsforskning och andra uppgifter som främjar trafiksäkerheten skall Trafikförsäkringscentralen föra ett olycksdataregister.

13 §

Uppgifter i olycksdataregistret

I olycksdataregistret införs förutom personernas identifikationsuppgifter även för utredningen av olyckan nödvändiga uppgifter, nämligen

1) uppgifter om hälsotillstånd,
2) uppgifter om trafikbrott som avses i lagen om ett datasystem för vägtrafiken (819/1989),

3) andra uppgifter som erhållits med stöd av 10 §, samt

4) på annat sätt erhållna uppgifter med anknytning till olyckan.

Utan hinder av vad som särskilt bestäms om hemlighållande av uppgifter får ur olycksdataregistret lämnas ut uppgifter för att användas i vetenskaplig och statistisk forskning samt till myndigheter för att användas i trafiksäkerhetsarbetet.

En persons registeruppgifter utplånas ur registret tio år efter utgången av det år då undersökningsrapporten lämnades.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

14 §

Tjänsteansvar

När medlemmar och experter i undersökningskommissionerna och delegationen samt anställda vid Trafikförsäkringscentralen sköter uppgifter enligt denna lag tillämpas på dem bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

15 §

Tystnadsplikt

På uppgifter som framkommit vid undersökning tillämpas vad som särskilt bestäms om hemlighållande av uppgifter.

Straff för brott mot tystnadsplikt döms ut med stöd av 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen (38/1889), om inte gärningen är straffbar enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

16 §

Finansiering av verksamheten, tillsyn och fastställelse av verksamhetsplanen

Intäkter av den i 18 a § 1 mom. trafik-

Helsingfors den 19 januari 2001

försäkringslagen (279/1959) avsedda avgiften för främjande av trafiksäkerheten kan användas för att täcka de kostnader som föranleds av undersökningen av trafikolyckor.

Verksamheten kan också finansieras med andra medel som anvisats för ändamålet.

Kommunikationsministeriet utövar tillsyn över undersökningen av trafikolyckor och fastställer verksamhetsplanen för undersökning av trafikolyckor.

17 §

Ersättning

För skada som föranletts av åtgärder enligt 9 § 2 mom. betalas ersättning till fullt belopp av de medel som avses i 16 § 1 och 2 mom.

18 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet bestäms om de allmänna grunderna för arvoden och ersättningar för arbetet i undersökningskommissionerna.

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

19 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2001. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 25

Republikens presidents förordning
om allmän trafikplikt i lufttrafiken mellan Mariehamn och Stockholmsområdet

Given i Helsingfors den 19 januari 2001

I enlighet med republikens presidents beslut, fattat på föredragning av justitieministern, föreskrivs med stöd av 32 § självstyrelselagen för Åland av den 16 augusti 1991 (1144/1991), sådant detta lagrum lyder delvis ändrat i lag 1556/1994, och med samtycke av Ålands landskapsstyrelse:

1 §

De förvaltningsuppgifter som avses i rådets förordning (EEG) nr 2408/92 om EG-lufttrafikföretags tillträde till flyglinjer inom gemenskapen, till den del det gäller införande av allmän trafikplikt mellan Mariehamn och Stockholmsområdet och övriga förvaltnings-

uppgifter, som inträder till följd av införandet, skall skötas av Ålands landskapsstyrelse.

2 §

Denna förordning träder i kraft den 1 februari 2001.

Helsingfors den 19 januari 2001

Republikens President
TARJA HALONEN

Justitieminister *Johannes Koskinen*

Nr 26

**Republikens presidents förordning
om ändring av 22 § förordningen om Trafikskyddet**

Given i Helsingfors den 19 januari 2001

I enlighet med republikens presidents beslut, fattat på föredragning av kommunikationsministern,

ändras i förordningen den 13 november 1987 om Trafikskyddet (843/1987) 22 § som följer:

22 §

För granskning av Trafikskyddets förvaltning och räkenskaper skall Trafikskyddet ha två revisorer, som skall vara godkända av Centralhandelskammaren eller ha avlagt examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (OFR-examen). Av revisorerna utses den ena vid centralorganisationens möte och förordnas den andra av

kommunikationsministeriet. För båda revisorerna utses eller förordnas en suppleant.

Denna förordning träder i kraft den 1 februari 2001.

Denna förordning tillämpas på revisorer som utses eller förordnas för denna uppgift efter att denna förordning har trätt i kraft.

Helsingfors den 19 januari 2001

Republikens President**TARJA HALONEN**Kommunikationsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Nr 27

Republikens presidents förordning
om upphävande av 6 § förordningen om förtjänstmedalj för trafiksäkerhetsarbete

Given i Helsingfors den 19 januari 2001

I enlighet med republikens presidents beslut, fattat på föredragning av kommunikationsministern, föreskrivs:

1 §

Genom denna förordning upphävs 6 § i förordningen den 22 maj 1992 om förtjänstmedalj för trafiksäkerhetsarbete (445/1992).

2 §

Denna förordning träder i kraft den 1 februari 2001.

Helsingfors den 19 januari 2001

Republikens President
TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Olli-Pekka Heinonen*